

Avukatlık kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Adliye encümeni mazbatası (1/715)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/9310

28 . XI . 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

3499 sayılı Avukatlık kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında Adliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 27 . XI . 1941 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesiyile birlikte sunulmuştur.

Başvekil V.

Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler

Uzun bir tetkik ve tetebbudan sonra en yeni kanunlar esas ittihaz edilerek hazırlanan Avukatlık kanunu şüphesizki Türkiyede de avukatların mevkilerini yükseltmiş ve avukatlığı âmme hizmetleri sırasına koymakla hakkın müdafilerine layık oldukları mevkii vermiş ve onların meslekî menfaatlerinin himayelerini sağlam esaslara bağlamıştır. Ancak bu kanunun mer'iyete geçmesinden sonra neşrolunan ve bu kanunun matufu bulunan Hâkimler kanununun tadile uğraması ve Avukatlık kanununun ihtiva ettiği katî hükümlerin bazı müktesep hakların tanınmasına müsait olmaması ve bazı hükümlerindeki müphemiyet itibariyle tatbikatta tereddüdü mucip olması vekâleti umumî prensiplere halel getirmemek şartıyla bazı tadiller yapmak zarureti karşısında bırakılmıştır.

3885 numaralı Hâkimler kanunu hâkimliğe intisap edenler için hâkim muavnlığı imtihanını kaldırdığı cihetle Avukatlık kanununun birinci maddesinin D bendinde (Hâkim muavinliği) imtihanında muvafak olunmasına dair mevcut şartın tadili zaruri görülerek metin (Avukatlık stajı yapmış ve imtihanda ehliyet göstermiş olmak) şeklinde tadil edilmiştir.

7 nci madde vazifelerinden ayrılan hâkim ve müddeiumumilerin hizmet ettikleri yerlerde ayrılma tarihinden itibaren iki sene müdetle avukatlık yapmaktan memnu olduklarını beyan eder. Ancak tatbikatta tekaütlük dolayısıyla vazifelerinden ayrılanlara bu madde tatbik edilmemekte isede bu, kanuni hiç bir hükme istinat etmemektedir. Bundan başka mutlak olarak tekaütlüğün istisnânın şumulüne girmesi vazın kanunun maksadına uymaz. Bu itibarla 7 nci maddeye (Yaş tahdidinden başka bir sebeple) fıkrasının ilâvesi muvafık görülmüştür. Şu suretle 65 yaşını doldurmadığı halde kendi arzusuyla tekaüt olan kimseler de ayrıldıkları tarihten itibaren iki sene müddetle memuriyet ettikleri yerde avukatlık yapmaktan memnu olacaklardır.

Staja başlayan namzedin makbul mazeret sebebiyle stajının inkıtaa uğraması halinde, evvelki yaptığı stajın nazarı itibare alınmasını temin için 16 nci maddeye bir hüküm ilâve edilmiştir.

19 neu maddedeki tadil de birinci maddenin tadili sebeplerine istinat eder. Bu madde de 2556 sayılı Hâkimler kanununa atfetmektedir. Avukatlık kanununun Hâkimler kanunu ile mümkün mertebe alâkasını kesmek ve müstakil hükümleri ihtiva etmesini temin eylemek maksadiyle 19 neu maddenin birinci fıkrasından, Hâkimler kanununun 6, 7, 8, 9, 10 numaralı maddelerinden

bahseden fıkrası çıkarılmış ve Hâkimler kanununun 5, 6, 11 nei maddesindeki hükümler aynen bu maddeye ilâve edilmiştir.

20 nei maddedeki tadil bir noktaya inhisar eder. Avukatlık imtihanında muvaffak olanların avukatlık edecekleri mıntaka barosuna kayıt için müracaat edipte taleplerinin kabul edilmemesi halinde, şimdiye kadar mer'i olan hükme göre baro kararına itiraz olunabilir ve itirazı Adliye vekâleti tetkik ederdi. Alâkadar itiraz etmediği takdirde Vekâlet doğrudan doğruya tetkik hakkını haiz bulunmuyordu. Halbuki keyfiyeti yalnız barolara bırakmak muhtelif barolarda muhtelif telâkkilere sebebiyet vermekte ve bir baroya kaydolanamıyan namzet Adliye vekâletine itiraz etmeksizin diğer bir baroya müracaat eylemekte ve orada kaydını temin ettikten sonra naklen istediği baroya yazılmaktadır. Barolara kayıt şartlarını bir vahdete یرea etmek ve kanunun her yerde aynı suretle anlaşılmasını temin eylemek üzere bu maddeye ilâve edilen (resen) kelimesiyle Adliye vekâletine doğrudan doğruya tetkik hakkı da verilmiştir.

21 nei madde staj yapmaksızın avukatlık hakkını biraz daha tevsi eylemektedir. Buraya yeni konan hükümler üç kısma inhisar eder.

1. Devlet şûrası kanunu mucibince muavinlik ve mülâzımlık de hâkimlikten maduttur. Binaenaleyh Deavi dairesi muavinlik ve mülâzımlığında geçen müddet de staja mahsup edilmiştir. Şukadar ki bu müddetin reis ve âzalıkta olduğu gibi muhasıran Deavi dairesinde geçmiş olması şarttır.

2. 3499 sayılı avukatlık kanununun Hükümet teklifinde profesörler stajdan muaf tutulmuştur. Adliye encümeni hukuk fakültesi profesörlerini de stajdan varestede bırakmış ancak hukuku medeniye, hukuku ceza, usulü hukukiye gibi bir tefrika tabi tutmuş ve bu tefriki yaparken bu maddede gösterilen işlerde dört sene bulunanların staj hükümlerine tabi tutulan avukat namzetlerinin iktisap edecekleri tatbikî malûmatı ihraz etmiş sayılmaları lâzımgelceğini beyan etmiştir.

Hukuku medeniye, usulü ceza profesörü nasıl hukuk ve ceza mahkemeleri içtihatlarını takip mecburiyetinde ise hukuku idare profesörü de şûra içtihatlarını takip mecburiyetindedir. Hukuku hususiyei düvel, hukuku esasiye ve âmme derslerinin diğer hukuk ve idare dersleriyle alâkası tabiidir. Böyle bir tefrikden sakınmak için vekâlet bazı profesörlerin vâki olan müracaatlarını haklı görmüş, bu derslerin tadadı yerine (hukuk grubu) diye bu zümre derslerin profesörlerini stajdan istisna etmiştir. Şu suretle hukuku medeniye veya usulü ceza profesörü kadar hukuku esasiye, âmme, hukuku umumiye veya hususiyei düvel, Roma hukuku dersleri profesörleri de bu hükümden istifade edecek, ancak iktisat, Maliye, İstatistik, Tarihi siyasi gibi hukuk ile doğrudan doğruya alâkası bulunmayan derslerin hocaları bu maddenin şumulüne girmiyeciklerdir.

3. Bu hak, Siyasal bilgiler mektebi profesörlerine teşmil edilmiştir. Filhakika birinci madde ile Siyasal bilgiler mektebi mezunlarına noksan kalan derslerden imtihan olmak şartıyla Hukuk fakültesi mezunları hak ve imtiyazları verildiği halde profesörlerine bu hakkın tanınmaması âdil bir netice arzetmemektedir.

49 neu maddenin birinci fıkrasıyla avukatların vazifeden doğan veya vazife sırasında işlenen suçlarından dolayı takibat ıerası hususi usullere tâbi tutulmuştur. Ancak Devlet daire ve müessesesi avukatları aynı zamanda memur oldukları cihetle haklarında takibat ıerasının avukatlık veya Memurin muhakemat kanunu hükümlerinden hangisine tabi olacağı tatbikatta tereddüdü mucip olmuştur. Devlet müessesesi avukatı da olsa suçlar avukatlık sırasında vukubulduğu takdirde avukatların mutlak olarak işledikleri suçlardan dolayı Memurin muhakemat kanununa değil, Avukatlık kanununa tabi olmaları prensibe daha uygun görülmüştür.

55 nei maddeye ilâve olunan yeni hüküm, 20 nei madde ile vekâlete mevdu murakabe hakkının bir neticesidir. Bu tatbikatta gördüğümüz suiistimali önlemeğe mâtuf bir zarurettir. Filhakika bir baroya müracaat edipte kaydolanamıyan avukatın diğer bir baroya müracaatının kabul olunduğu görülmektedir. Meselâ İstanbul Barosu mıntakasında avukatlık yapmak isteyen kimsenin müracaatını mezkûr baro kabul etmediği takdirde bu şahsın İzmit barosuna müracaat ederek kaydolandığı ve bir müddet İzmit barosunda mukayyet bir halde İstanbul'da avukatlık yaptıktan sonra İstanbul

Barosu idare meclisindeki tebeddülden istifade ederek tekrar İstanbul Barosuna nakil talebiyle müracaat ettiği ve müracaatının kabul olunduğu görülmektedir. Vekâletin murakabesinden uzakta kalan bu gibi muameleleri kontrol edebilmek için takdir olunan lâyiha ile nakil talebinin kabulü halinde kararın Adliye vekillğine gönderilmesi ve vekâletçe tasdik edildikten sonra naklin muteber olması esası kabul edilmiştir.

57 nci maddedeki tadilin mahiyeti de basit iki noktaya taallük eder. Bu madde avukatlık ile içtimai caiz olmıyan hallerde levhadan silmeğe mütedairdir. (C) bendi avukatlık ile içtimai caiz olmıyan hizmet ve vazifeden bahseder. Ancak bu bentte yazılı (hizmet ve vazife) kelimeleri daha ziyade resmî vazifeyi istihdaf etmekte ve hususi meşguliyetleri şümülüne almamaktadır. Vazı kanunun maksadı ise mutlakdır. İşte bu maksada daha uygun bir tâbirle (işle iştigal) kelimelerinin ilâvesine mecbur kalınmıştır. Bir de askerlik hizmetinin ifası için davetin, levhadan silmeyi mucip olup olmayacağı tatbikatta bilhassa bugün halli müşkül bir vaziyet almıştır. Hususiyle askere davet edilen idare meclisi âzası olduğu takdirde bu hâdise baroların faaliyetleri noktasından büsbütün bir ehemmiyet kesbeylemiştir. Meselâ yedi kişilik bir idare heyetinden üçü askere davet olduğu halde idare heyetinin içtimama imkân bulunamaz. Kezalik heyeti umumiye içtimalarında nisabı müzakerenin taayyünü için yine askerlik meselesinin halli iktiza eder. Bu tereddüdü kaldırmak için 57 nei maddeye ilâve olunan (J) fıkrasıyla askerlik hizmetini ifa için üç aydan fazla bir müddet ayrılmanın levhadan silinmeyi mucip olacağı tasrih olunmuştur.

60 nci madde ruhsatnamenin iptalini icabeden hali zikrederken cezai veya disipline mütaallik karar neticesinde meslekten çıkarılanlarla ikinci maddenin (A) bendinde yazılı suçlardan dolayı mahkûm olanları tadat eder. Halbuki bu iki hal haricinde yanlış bir hüviyet cüzdanı, sahte bir diploma istihsalı yahut avukatlıkla içtimai caiz olmıyan bir hizmet ile iştigal etmesine rağmen ruhsatname alıpta sonradan bu noksanların sübutu halinde ruhsatnamenin ne suretle iptal olunacağı hakkında bir hüküm mevcut değildir. Böyle bir halin vukuunda ruhsatnamenin geri alınabilmesini temin için 60 nci maddeye ilk fıkra ilâve edilmiş ancak ikinci fıkradaki hallerde avukatın başka herhangi bir baroya tekrar müracaatının önünü almak için tamim edilmesi salim bir usul addedilmiştir.

67 nci madde, nisabı müzakereye ve içtimalara mütedairdir. Buna rağmen 3 ve 4 ncü fıkraları munhasıran seçimden bahistir. Bu fıkraların diğer fıkralar ile alâkası yoktur. Bu hükümlerin asıl yeri seçimden bahis 69 neu madde olmak iktiza eder. Bu maksatla bu iki fıkra 67 nei maddeden çıkarılarak 69 neu maddeye ithal edilmiştir. Bundan başka ekseriyet hâsıl olmadığı takdirde içtimam bir hafta sonraya talikinden bahis ikinci fıkradaki (bir haftalık) müddet Diyarbakır gibi uzak şehirleri kendisine rapteden baro merkezlerinin diğer şehirlere uzaklığı nazarı itibara alınarak 15 güne çıkarılmıştır.

Baro idare meclisi reis ve âzalarının seçiminde bahseden 69 neu maddedeki tadil 67 nci maddenin 3 ve 4 ncü fıkralarının daha vazıh şekilde buraya naklinden ve seçimin kanuna uygun bir şekilde murakabesinin temini için Adliye vekâletinin salâhiyetinin tevsiyan tâyininden ibarettir.

Baroların yaptıkları bazı muamelelerin şikâyet ve itiraz mercii Adliye vekâleti olduğu ve avukatlık camiası içindeki her türlü hukuki ve meslekî münasebetlerin disiplinli bir tarzda idaresi için kanunun verdiği salâhiyetler dahilinde tedbir ittihazı yalnız Adliye vekâletine ait bulunduğu halde bazı baro idare meclislerinin bu emirleri infaz etmedikleri esefle görülmektedir. Meselâ... Baro idare meclisi kendi âzasasından birini yazıhanesi olmadığı için levhadan çıkarmış, vukubulan itiraz üzerine yapılan tahkikat neticesinde şikâye eden avukatın yazıhanesi olduğu tahakkuk ettiği cihetle levhaya kayıt için vâkı vekâletin kararını infazdan imtina eylemiştir. Kezalik barolar avukatlık sicillerini tutmak mükellefiyetinde oldukları halde ... Barosu bu hususta verilen müteaddit emirlere cevap vermemiştir. Şu vaziyet karşısında vekâletin bir salâhiyeti olması icabeder. 81 nci madde vekâlete şimdiki şekliyle ancak mahdut hallerde fesih salâhiyetini tanımıştı. Yeni tadil ile bu salâhiyet teşmil ve tevsi edilmiştir.

83 ncü maddede tavzih edilen nokta, meslekten çıkarma cezasına düçar olan avukata artık hiç bir suretle ruhsatname verilemeyeceğini tâyinden ibarettir.

Baro reisi ve idare meclisi âzaları hakkındaki disiplin tahkikatının içerisinde karar vermek

oranın en yüksek dereceli hâkimine aittir. Hâkim, acak şikâyet ve ihbar mevzuunu tahkika değer mahiyette görürse tahkikat en yakın barolardan biri tarafından yapılır. Ancak bazan hâkimin, şikâyetin tahkika değer mahiyette olmadığına dair verdiği karar şikâyetçiyi tatmin etmemekte ve o hâkimin bitarafılığı hakkında doğru yanlış bir şüphe uyandırmaktadır. Bu mahzuru kaldırmak için şikâyet ve ihbarın tahkika değer mahiyette görülmediğine dair verilen kararın Adliye vekâletine gönderilmesi ve vekâletın ittihaz edeceği kararın katî olması muvafık görülmüştür.

Kanununun 101 nei maddesi disiplin cezaları hakkında karar verecek heyetlere dahil kimsele rin reddi halinde yapılacak muameleyi tâyin etmekte isede 86 nei madde mucibince şikâyetin tahkika değer mahiyette olup olmadığını takdir etmek salâhiyetini haiz bulunan hâkimin reddi halinde ne suretle hareket olunacağı tasrih edilmemiştir. Bu boşluğu doldurmak için bu hâkimin reddi üzerine vekâletçe keyfiyetin tetkiki teklif olunmuştur.

Haysiyet divanının teşekkül tarzı sabit esaslara bağlanmış ve divan âzalarının ne suretle seçileceği vazihan tâyin ve tesbit olunmuştur. Ancak Ankara'da içtima edecek Haysiyet divanına iştirak edecek âzaların yol masrafları hakkında kanunda bir hüküm yoktur. Bu âzaların masraflarının mensup oldukları baroya tahmili o baro için ağır bir yük teşkil ettiği gibi halen tatbik edildiği şekilde vekâletçe tesviyesi de zaten kifayetsiz olan vekâletin haremrah tutarını azaltmaktadır. Bütün baroları alâkadar eden bu masrafların bütün barolara tevzii için 111 nei maddeye yeni bir hüküm konmuştur.

116 nei maddedeki tadil bir rakam hatasının tashihine ve 2 ve 60 nei maddeler arasında bir uygunluk tesisine taallük eder. Filhakika burada (130) neu maddeye riayet etmeyenlerden bahs olunmuş halbuki bu madde baro idare meclislerine ait vazifelerden bahistir. Vazı kanun ücret mukavelesine riayet etmeyenleri istihdaf etmiştir. Esasen Hükümetin teklifinde bu şekildedir. Birde (60) nei maddenin mucip sebeplerini beyan ettiğimiz sırada arz olunduğu veçhile ikinci madde, baroya kaydolunacak namzedin bu maddenin (A) bendinde yazılı suçlardan mahkûm olması halinde suçun kasdi veya hafifletici sebeplerden birinin mevcut olup olmamasına göre idare meclisine bir takdir hakkı tanınmıştır. Bizde aynı esasa uygun olarak 116 nei maddede disiplin meclisine de bir takdir hakkı tanıdık.

Kanunda tadile uğrayan en esaslı hüküm, ücret mukavelesine mütedair 129 neu maddenin son fıkrasıdır. Hem halkın hem de avukatın menfaatına uymayan bu fıkra bir çok avukatların vâki müracaatı üzerine kanundan çıkarılmıştır. Bu fıkraya göre hukuk ve ceza dâvalarının neticesine göre ücret tâyini batıldır. Meselâ dâvacı (A) komşusu aleyhine istimal eylemek istediği bir şuf'a hakkını dâva için avukatına müracaat ediyor, avukatı hakkın sukutu müddetini nazarı itibare almadan dâvayı 500 lira ücret mukabilinde kabul ediyor. Ancak daha muhakemenin ilk celsesinde müddealeyhin sukutu hak müddetine dair vâki def'i üzerine dâva reddolunuyor. Şu vaziyet karşısında, mevcut hükümlere göre dâvacı, vekiline beş yüz lirayı vermeğe mecbur olmaktadır. Halbuki hâdisede kendisinin hiç bir kusuru yoktur. Kanuna vâkıf olmadığı için ittila tarihinden vekilini haberdar etmemiştir. Vekile de fahiş bir kusur atfina inkân yoktur. Şu halde müddei hem dâvasını kaybediyor, hem de üstüne vekiline 500 lira bir para vermek mecburiyetinde kalıyor. Herne kadar mer'i olan bugünkü hükme mesnet olarak adaletin müdafii olan, yolsuz veya haksızlığı görüldüğü takdirde dâvayı terke mecbur tutulan avukatın şahsi menfaatinin dâva neticesinde bağladığı andan itibaren her türlü istiklâlini gaip edeceği ve bugibi hallerde avukatın kendi menafiinin müdafii kesileceği dermeyan edilmekte ve bu mütalâa avukatlık kanununun avukata verdiği yüksek mevkiin ehemmiyeti itibariyle vârit bulunmakta isede yukarıda arz olunduğu veçhile bir çok hallerde avukatın da dâvanın haksızlığını ilk nazarda anlayamaması ve dâva kazanılsın kazanılmasın kendi ücretinden emin olan avukatın kendisinin menfaati bulunmayan netice için ilmi tetkikatta ihmal eylemesi ihtimalleri karşısında teklif edilen şeklin daha âdil ve avukatları daha ziyade çalıştırmağa saik olacağı düşünülmüştür. Binaenaleyh yeni hükme nazaran müvekkil avukatiyle dâvanın neticesine göre meselâ şuf'a dâvasını kazanırsa 500, kazanmazsa yalnız 200 lira verilmesini mukavele edebilecektir. Müvek-

kil, ihtiyatlı davranıp da böyle bir mukavele tanzim eylemediği takdirde dâva kazanılsın kazanılmamasın ücret tarifesine göre takdir olunan ücreti tamamen vekiline verecektir.

131 nci madde müphemdir. Bu madde avukat ile müvekkil arasındaki münasebetlere olduğu kadar, dâvacı ile müddeaaaleyh arasındaki avukatlık ücreti borcuna da taallük etmektedir. Bunu daha vâzih şekle sokmak maksadiyle madde, teklif olunan şekilde yazılmıştır.

Muvakkat maddeler

Hâkimler kanunu ile bu kanuna mülhak bazı kanunların tadiline dair 3885 numaralı kanunun muvakkat 4 neü maddesi Hâkimler kanununun imtihanından bâhis maddelerini ilga ederken Avukatlık kanununun 19 neu maddesinde bahsedilen stajiyer imtihanının Adliye vekâleti tarafından tesbit olunacak esaslar dahilinde icra olunacağına dair hüküm koymuş, muvakkat birinci maddenin (B) fıkrasında yazılı ve Avukatlık kanununun neşri tarihinde mülâzemetle başlamış olanların imtihanından bahsetmediği ve hâkim muavinliği imtihanı büsbütün kalktığı cihetle tatbikatta evvelece mülâzemetle başlıyanların da imtihana tabi tutulmalarına mahal kalmamış ve bu muvakkat maddenin A ve B fıkralarındaki imtihan hükümleri binnetice tevhit olunmuştur.

Muvakkat II nci madde de Avukatlık kanununun mer'iyete girmesinden evvel avukatlık ruhsatnamesini istihsal etmiş olanların bu kanunun neşrinden evvelki mer'i kanunlara göre avukatlık yapmalarına mâni bir hali yoksa, müktesep haklarını tanımış, ancak birinci fıkra ile bunların evvelece baroya kaydolunmaları şartını koymuştu. Ruhsatname istihsal ettikten sonra Müktesep hakkın bu suretle baroya kayıt şartıyla takyidi tatbikatta müşkülât doğurduğu cihetle yeni lâyiha ile (yeniden baroya kayıtlarını isteyebilirler) şeklinde tadil olunmuş ve ikinci fıkraya da halen lüzum kalmadığından tayyedilmiştir.

Muvakkat 3 neü maddeye ilâve olunan yeni hüküm, hâkimlere aittir. En yüksek mahkememiz olan Temyize kadar çıkmış mektepsiz hâkimlerimiz bulunduğu ve onlara kaza hakkı tanındığı halde avukatlık hakkının verilmemesi mağduriyetlerini mucip olmaktadır. Bu mahzuru kaldırmak için kanuna sarih bir hüküm konulmuştur.

Kanunun esaslarında yeni lâyiha ile vukua gelen değişmelerden biri de muvakkat IV neü maddedir. Bu maddeye göre kanunun neşri tarihinde dâvavekili ruhsatnamesini haiz olanlar beş avukat bulunmayan yerlerde vekâlet yapabiliyorlardı. İhtiyaç ve suiistimaller bu maddenin tadili zarureti doğurmuştur. Filhakika bazı yerlerde meselâ dört avukat, beş dâvavekili vekâlet yapmakta iken avukatın beşe çıkmasıyla beş dâvavekili ötedenberi yerleştiği memleketi terketmek mecburiyetinde kalmakta ve yeni naklettiği yerde de bir müddet çalıştıktan sonra orada da avukatın beşe çıkmasıyla tekrar nakil zarureti kalmakta idi. Vatandaşların bu suretle daimî göçebelikten kurtulmaları için kanuna, Avukatlık kanununun neşri tarihinde dâva vekâleti yapmakta bulunanların orada vekâlet yapmakta devam etmelerine dair bir hüküm konmuştur.

Bir de dâvavekili hakkında yüksek dereceli hâkim tarafından tatbik olunan disiplin cezalarından işten ve meslekten çıkarma cezalarına mıntaka barosu disiplin meclisine itiraz olunmaktadır. Âmme otoritesini haiz olan bir makamın kararının mahiyeti itibariyle hususi bir teşekkül tarafından tetkik edilmesi doğru görülmemiş ve bu salâhiyet Adliye encümenlerine tevdi edilmiş, yine dâvavekillerinin lehine olarak işten men kararları aleyhine de itiraz yolu açık bırakılmıştır.

Avukatlık kanununun beşinci maddesi mucibince âmme müesseselerinde ve Devletin murakabesi altında bulunan dairelerinden maaş veya ücret almak suretiyle avukatlık edenler, munhasıran vekili oldukları dairelere ait işlerde avukatlık yapabilirler. Muvakkat VIII nci maddeye müsteniden bu hüküm üç sene müddetle tehir edilmiş ve bu seneden itibaren beşinci madde hükmünün tehirine kanunun imkân kalmamıştır. Ancak Malive vekâleti ve Devletin alâkadar bulunduğu diğer müesseselerden gelen tezkerelerden mâruz kaldıkları ihtiyaç karşısında bu hükmün daha bir müddet temdidî iltimas edilmiş ve Devlet bütçesini korumak maksadiyle muvakkat madde ile beşinci madde hükmünün daha iki sene müddetle tehir olunabilmesi kabul edilmiştir.

Avukat veya dâvavekili olmadıkları halde Hukuk ve ceza usulü muhakemeleri kanunlarına tevfi kanunla bilvekalâ mahkemelere giren kimseler hakkında muvakkat X neu madde ile bazı hükümler kabul edilmiştir.

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Esas No. 1/715
Karar No. 15

9 . I . 1943

Yüksek Reisliğe

3499 sayılı Avukatlık kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Adliye vekilliğince hazırlanıp Başvekilliğin 28 . XI . 1941 tarih ve 6/9310 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Adliye encümenine havale edilmekle Adliye vekili ve Hukuk işleri umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Lâyihanın Avkatlık kanununun tatbik sırasında gösterilen bazı hususlar hakkında müphemiyeti kaldırarak daha fazla vuzuh vermek ve bu suretle tereddüdü mucip hallere meydan vermemek maksadiyle tanzim edildiği gerek mucip sebepler lâyihasında ve gerek vekil tarafından encümende verilen izahattan anlaşılmış olmakla bu lâyihanın esas itibariyle kabulüne encümen ekseriyetince karar verilmiştir.

Lâyiha, kanunun 21 maddesiyle muvakkat maddenin beş bendinde değişiklik yapılmasını ve muvakkat bir maddesinin bir bendinin tayyını ve yeni bir bent ilâvesini ihtiva etmektedir.

Encümen; tadili teklif olunan maddeler üzerinde incelemede bulunarak esbabı aşâğıda izah edileceği üzere bir kısmını aynen kabul etmiş ve bir kısmı üzerinde de değişiklikler yapmış ve bazı maddelerin de tadiline lüzum görmiyerek teklifi reddeylemiştir.

Tadili teklif olunan maddelerden birinci maddede yapılmak istenilen değişiklik; bu maddenin (D) bendinde «Hâkim muavinliği imtihanında» diye yazılı olan kaydın Hâkimler kanununda 3885 numaralı kanunla yapılan tadilatla bu imtihan kaldırılmış olduğundan bu cümle yerine «Avukatlık imtihanında» kaydının konulmasından ibarettir.

Avukatlık kanununun yedinci maddesine vekillikçe «Yaş tahdidinden başka bir sebeple» kaydının ilâvesi lüzumlu görülümüşse de bunun hakkında Encümence cereyan eden müzakere neticesinde asıl madde hükmünün vazifelerinden ayrılan hâkim ve müddeiumumilerin hizmet

ettikleri mahkeme veya yerlerde ayrılma tarihinden itibaren iki sene müddetle avukatlık etmekten memnu olduklarını göstermekte olduğu ve tatbikatta tekaüt olmak suretiyle hizmetlerinden ayrılanlar hakkında bu memnuiyet hükmünün tatbik edilmediği ve halbuki yaş tahdidi dolayısıyla ayrılanlardan gayri kendi talepleriyle tekaüt olanlar için de istifa ve sair suretle ayrılanlar hakkında melhuz mahzuru mevcut olmadığından bu tadile lüzum olduğu izah olunmuştur. Yaş tahdidi sebebiyle tekaüt edilerek vazifesinden ayrılan hâkim ve müddeiumumi için orada avukatlık etmelerinde bir mahzur düşünülemediği şüphesiz ise de kendi isteğiyle tekaüt olan veya istifa eden bir hâkim ve müddeiumumi hakkında aynı düşüncenin vârit olamıyacağı tabiidir. Ancak mer'î kanundaki bu 7 nci madde hükmünden, isteğiyle tekaüt olanlar için diğer suretlerle vazifeden ayrılanlardan başka bir muameleye tabi tutularak memnuiyetten vâreste bırakılmalarına müsait bir mâna anlaşılması doğru olamıyacağından maddenin ipkasına ve teklif edilen kaydın ilâvesine mahal olmadığına Encümence karar verilmiştir.

16 nci maddede yapılması istenilen değişiklik, stajiyerlerin makbul sebeplere dayanarak devam edemedikleri günler için mazeretin kalkmasından sonra bir ay içinde müracaat ettikleri takdirde bu noksanın ikmal ettirilmesine cevaz veren bir hüküm maddeye ilâvesini tazammun etmektedir. Encümen bu ilâveyi muvafık görmüş ve yalnız maddenin son fıkrasında «Talimatnamesinde» diye değiştirilen kaydın madde metninde yer alması taknin usulüne aykırı bulunmasına ve vekillikçe kanunlardaki esaslar dairesinde tatbikın kolaylaştırılması için her vakit talimatname ve izahname yapabileceğine göre bu kayıt kaldırılarak yerine stajiyerlerin mükellef tutulacağı hizmetler sayılırken «Bu esas dairesinde» cümlesinin konulması tenzih edilmiştir.

19 ncu maddede yapılması teklif edilen de-

ğişikliğe gelince: Bu maddenin aslında stajiyerlerin vazife ve mesuliyetleriyle bunların çalışmalarının murakabe tarzı hakkında Hâkimler kanununun madde metninde numaraları gösterilen beş maddesine atfedilmekte olduğundan bu atıf yerine doğrudan doğruya zikri-geçen hususatin maddede tesbiti muvafık görülerek o suretle maddenin kaleme alındığı anlaşılmıştır. Encümenence bu noktai nazara iştirak edilmiş ve yalnız yukarıda beyan edildiği üzere «Talimatname» sözü birinci fıkradan çıkarılarak teklif kabul olunmuştur.

Yukarıda söylenildiği üzere Hâkimler kanunundan kaldırılmış olan (Muavinlik imtihanını) kaydının 20 nci maddede yer tutması doğru görülmediğinden imtihanda sözüyle maddenin başlaması Encümenence de musip görülmüş ancak maddenin üçüncü fıkrasında vekillikçe yapılacak tetkikata «Resen veya itirazen» diye bir kayıt ilâvesi, baro kararları üzerinde vekillik tetkik hakkı mutlak olduğundan böyle bir ibarenin ilâvesine Encümenence mahal görülmemiş ve bu fıkranın olduğu gibi kalması tensip edilmiştir.

Teklif lâyihasında kanununun 21 nci maddesinde yazılı ve namzedi stajdan vareste bırakan vazife ve meşgaleler arasında Devlet şûrası muavin ve mülâzimleriyle Hukuk fakültesinde tedrisatta bulunan profesör ve doçentler için madde metninde sayılarak gösterilen dersler yerine «Hukuk grubu» dersleri yazılmak suretiyle bir tadil yapılması istenmektedir.

Encümen, Devlet şûrası muavin ve mülâzimlerinin dâva dairesi işleriyle de meşgul bulunmalarını hâkimlik vazifesi saymadığı gibi madde metninde adları sayılan dersler yerine konmak istenen mutlak bir cümle ile istisnaiyet hududunun genişlemesinde de bir fayda ve lüzum mülâhaza etmediği cihetle tadili kabul etmiyerek maddenin ipkasma ekseriyetle karar vermiştir.

49 ncu maddeye tadil lâyihasıyla ilâve edilmek istenilen fıkra; avukatların vazifeden doğan veya vazife sırasında işlenen suçlarından dolayı Adliye vekilinin izniyle yapılacak takibin Devlet daire ve müesseseleri vukatları hakkında da tatbik olunmasına mütedair bir hükmü tazammun etmektedir. Halbuki Devlet dairelerinin mahkemelerde takip edilecek dâvalarının Hazine avukatları tarafından yapılması ayrı bir kanunla tâyin edilmiş ve o ka-

unla meslekî bakımdan yapılabilecek takip tarzı ayrıca gösterilmiş bulunduğuna göre böyle bir hükmün maddeye ilâvesine encümenence lüzum görülmemiştir. Başka bir baroya nakletmek isteyen bir avukatın bu isteği üzerine baroca yapacağı muamelenin ve naklin kabulü halinde verilecek kararın avukatın kaydına işaret edilmek üzere Adliye vekilliğine gönderileceğine dair hükmünün 55 nci maddeden kaldırılması istendiği teklif lâyihasından anlaşılmaktadır. Encümen mer'i kanun maddesinin yazılış tarzından vekillik yalnız nakilden haberdar edilerek kayda işaret koymaktan başka bir tetkik yapamayacağı suretinde tahdidî bir mânayı ifham edebileceğini görmüş ve böyle bir telâkkiye mahal vermemek üzere maddenin son fıkrasında değişiklik yapmayı muvafık bulmuştur.

57 nci maddede yapılması teklif edilen değişiklik hakkında Encümenence yapılan müzakere neticesinde bir baro levhasına kayıtlı bulunan avukatın baro muntakası dahilinde ikametgâhı bulunması esas şartlar cümlesinden olduğundan ve yeni veya nakil suretiyle herhangi bir baro levhasına kavdolunan avukatın bu mecburiyeti ifa etmesi tabii olduğundan maddenin (A) fıkrasına (naklen) tâbirinin ilâvesine mahal görülmemistir.

Maddenin (C) bendinde avukatlıkla birleşmesi caiz olmayan hizmet veya vazife denildikten sonra «veya bir işle istigal edilmiş olması» diye bir cümlenin ilâvesi de bu bentte yazılı olan hükme göre zait bir kavıt olacağından encümen bu ilâveve lüzum görmemiştir.

Maddeye (J) harfiyle eklenmek istenen bende askerlik hizmetini ifa için üç avdan fazla bir müddet ayrılmış olmanın da levhadan silinmeyi mucip bir hal olduğu hakkında bir hüküm konması teklif olunmaktadır.

Encümen, avukatların meslekte iş görürken askere alınmalarının yedek hizmeti için olacağına ve halbuki Devlet memurlarından yedek hizmetine çağırılanların vazifeden ayrılmış sayılmadıklarına göre her halde muvakkat mahiyette olan bu askerlik için hizmete çağırılmış olanların ikametgâhı muntakası dışına nakledilmiş sayılarak onlar gibi levhadan silinmeleri muvafık görülmemiş ve mucip sebepler lâyihası ile şifahi izahatta bu suretle askerlik hizmetini ifa için ayrılmış olanların baro idare meclisi âzasından bir kaçı için olduğu takdirde meclisin tesekkül edememesi gibi ileri sürülen sebep de böyle bir

hal vukuunda yedek âza ile idare meclisinde ekseriyet nisabını kanunda gösterilen usullere göre temin edilmek imkânı olacağından encümen bu tadili de vârit görmemiştir.

Avukatlık kanununun 58 nei maddesinin sonuna ilâve edilmek istenilen bir fıkra ile levhadan kaydının silinmesine baro idare meclislerince karar verilen avukatın bu karar aleyhine tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Adliye vekiline vâkı olacak itirazı üzerine vekillikçe ittihaz olunacak karara karşı hiç bir merceie müracaat olunamayacağına dair bir hüküm konması teklif edilmektedir. Encümen bu ciheti tetkik ederek itiraz üzerine verilecek kararlara karşı her türlü kanun yolunu kapayacak bir hükmün konmasını isabetli bulmamış ve bu sebeple teklifi kabul etmemiştir.

60 nei maddeye ilk fıkra ile bir hüküm konması teklif olunmakta ve bununla kanunun birinci maddesinde yazılı şartları haiz olmadığı avukatlık ruhsatnamesi verildikten sonra anlaşılanların ruhsatnamelerinin geri alınacağına tesbit edilmesi istenilmektedir.

Encümen; avukat olmak için kanunda gösterilen şartları haiz olanların sonradan bu şart ve vasıfları kavbettikleri takdirde nasıl avukatlıkta devam edemezlerse ruhsatname verilirken avukatlık yapmağa mâni bir hali olupta o sırada bilinmemiş olan bir kimseye ruhsatname verildikten sonra meydana çıkan böyle bir vaziyetin avukat olmağa engel olduğu tahakkuk ederse avukatlık hukukunu izaa edeceği ve verilen ruhsatnamenin geri alınacağı pek tabii olduğundan maddeye yeniden böyle bir kayıt ilâvesine ihtiyaç görülmemiştir.

Kanunun Umumî Heyetin toplanması ve ekseriyet nisabının ne olacağını gösteren 67 nei maddesinde vekillik, ekseriyet hâsıl olmadığı takdirde Umumî Heyet toplantısının bir hafta sonraya bırakılacağına dair olan hükmünün bu yüzden bir çok müşküller ihdas ettiği tatbikatta görüldüğünden bunun 15 gün sonraya ve aynı saate bırakılması suretinde değiştirilmesini teklif etmektedir.

Encümen bu değişikliği esas itibaryle kabule değer saymış ve ancak bu mahzurun bir haftanın 15 güne çıkarılmak suretiyle değiştirilmesini yerinde görmiyerek baro mntakalarının merkeze olan mesafelerine ve sair hususi vaziyet ve icaplara göre toplantının bırakıla-

cağı günü baroların takdir etmek üzere bu müddetin «15 günü geçmemek üzere» diye bir kayıt konmak suretiyle maddenin tebdilini tensip etmiştir. Bir de madde metninde mevcut «aynı saate» kaydı da zait görülerek tayyedilmiştir.

Mer'i kanunun bu 67 nei maddesinde mevcut olan ve seçim işlerine müteallik bulunan hükümlerin 69 neu madde ile ilgisi bulduğundan bu maddeden çıkarılması hakkındaki teklif de encümence tasvib olunmuştur.

Kanunun 69 neu maddesinde yapılması teklif edilen ve yukarıda gösterildiği üzere seçime ait hükümlerin 67 nei maddeden alınarak bu maddeye nakli muvafık olacağına dair olan değişikliği encümen de vârit görerek o suretle tadili kabul etmiştir. Ancak maddenin son fıkrasında seçim neticesinin baro idare meclisi tarafından bir mazbata ile Adliye vekiline bildirildikten sonra vekillikçe bu mazbata üzerine tetkikat ifasiyle seçimin kanun hükümlerine uygun olduğu takdirde tasdik ve aksi halde feshedilerek yeni seçim yapılmasının mahallî baroya tebliğine dair olan son fıkra, vekâletin umumî murakabe salâhiyeti bakımından kanunun hükmüne uygun olmayan seçimin feshi ve muvafık olanın tasdiki pek tabii bir hakkı olmakla buna dair maddeye hüküm konulması zait addedilerek encümence bu son fıkra tayyedilmiştir.

Avukatlık kanununun 81 nei maddesi Adliye vekilinin baro idare meclisi ve baro reisliği üzerindeki nezaret hakkını göstermekte ve bu haklarının ne vasıtalarla kullanılacağını tesbit etmektedir.

Avnı zamanda madde, baro idare meclisinin Adliye vekili tarafından ne gibi ahvalde fesholunacağını ve fesihden sonra ne müddet içinde yeni seçimin yapılacağını ve seçim neticesine kadar baro umurunun kimler tarafından görüleceğini tâvin eden hükümleri ihtiva etmektedir.

Bu maddenin değişmesi hakkında Hükümetce hazırlanan lâvhada baro idare meclisinin feshine sebep ittihaz edilecek hususlar tasrih edilmek istenilmiş ve bunun için de kanunun baro idare meclislerine verdiği salâhiyetleri suiistimal ve itiraz üzerine vekâletçe ittihaz olunan kararları ifade ihmal eden meclislerin Adliye vekilinin kariyle fesholunacağı gösterilmiştir.

Bu madde üzerine yapılan münakaşa ve müzakere üzerine baro idare meclisinin feshine sebep

olacak hallerin kanunda tasrih edilmesi lüzumu kabul edilmekle beraber teklif lâyihasında yazıldığı gibi kanunun baro idare meclislerine verdiği salâhiyetleri veya itiraz üzerine vekillikçe ittihaz olunan kararları ifada ihmal ve suiistimal suretinde umumî ve şâmil bir mânaya atfı mümkün olabilecek tâbirlerle ifade olunması istenen vuzuh ve sarahati temin etmediği gibi baro idare meclislerinin mevcudiyetlerini sarsacak şekil ve tarzda şiddetli bir hüküm olduğuna encümen ekseriyetince kanaat hâsıl olmuştur. Bu mülâhazalara göre maddenin değiştirilerek formüle edilmesine karar verilmiş ve buna göre tertip edilen tadil şekli kabul edilmiştir.

Bu tadilde fesih sebepleri Avukatlık kanununun maddeleri gösterilmek suretiyle yazılmıştır. Fesih üzerine vekillik davetiyle toplanacak avukatlar umumî heyetince seçim yapılarak teşekkül edecek idare meclisinin üçte bir âzasının eski meclise dahil bulunmayan avukatlardan seçilmesi hakkında maddeve konulan hüküm, tatbikatta doğabilecek müşkülleri önleyici bir tedbir olacağı kanaatiyle konmuştur.

Avukatlık kanununun 86 nci maddesi disiplin takibatının icrasına salâhiyetli olan merci göstermektedir.

Her avukat hakkında disiplin takibatı yapılabilecek merciin, o avukatın kayıtlı bulunduğu Baro olduğu maddede münderic bulunmakla beraber Baro reisi ile idare meclisi âzası hakkında disiplin tahkikatının 81 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı hâkimin tenzih edeceği civar baro idare meclisince yapılacağı ve vukubulan ihbar ve şikâyet mevzuunun tahkika değer mahiyette olup olmadığını bu hâkimin takdir edeceği 86 nci maddede gösterilmiştir. Bu hükme göre bahsedilen hâkimin ihbar ve şikâyet mevzuunu tahkikata değer mahiyette görmiyerek bir karar vermiş ise hâkimin bu kararının vekillikçe gönderilmesi ve vekillikçe yapılacak tetkikat neticesini şikâyet veya ihbar vârid görülürse hâkimin kararı kaldırılarak disiplin takibatının açılması için işin en yakın diğer bir baroya gönderileceği suretinde bir değişiklik yapılması lâyhada teklif edilmiştir.

Encümente cereyan eden müzakere neticesinde maddenin tadiline mahal olmadığı mütalâası da ileri sürülmüş ise de disiplin takibatının icrası için avukatlarla Baro reis ve âza-

ları arasında mümkün olduğu kadar bir fark gözetilmiyerek salâhiyetli merciin tesbiti için bu maddenin değiştirilmesine ekseriyetle karar verilmiş ve buna göre 86 nci madde tertip edilmiştir.

Maddenin aldığı bu yeni şekle göre Baro reis ve idare heyeti âzası arasında farkı gözetilmiyerek bütün avukatlar hakkında disiplin takibi yapılmak için tahkikat icrasının kayıtlı olduğu barolara ait bulunduğu ve ancak hakkında ihbar ve şikâyet vukubulan avukat, Baro reisi veya idare meclisi âzasından ise bu ihbar ve şikâyeti tetkik eden heyete kendilerinin iştirak edemeyeceği ve bu yüzden de Baro idare meclisi teşekkül edemezse disiplin takibinin en yakın Baro tarafından yapılacağı maddede sarîh olarak gösterilmiştir.

Baro kararına karşı müddeimumiyle varsa şikâyetçinin itiraz hakkı olduğundan şikâyet ve ihbarın tahkika değer mahiyette olmadığına idare meclisi karar verirse bu kararın mahallî Cumhuriyet müddeimumisiyle şikâyetçiye tebliğ olunacağı da maddenin son fıkrasında gösterilmiştir.

86 nci maddenin yukarıda yazılan şekli alması dolayısıyla encümen 95 nci maddeyi de değiştirmeğe lüzum görmüştür. Bu madde, aleyhine ihbar ve şikâyet vâki olan avukat hakkında idare meclisi tarafından ihbar ve şikâyet mevzuunun tahkika değer mahiyette olmadığına dair verilecek karar Cumhuriyet müddeimumisine ve varsa şikâyetçiye tebliğ olunacağı 86 nci maddede gösterilmiş olduğundan bu tebliğ üzerine 15 gün içinde müddeimumî ve şikâyetçi tarafından 81 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı hâkime itiraz olunabileceği ve bu hâkimin kararının da katî olacağı maddede gösterilmiş ve takibi devamı müddetince hakkında tahkikat yapılan avukatın Baro reisi veya idare meclisi âzasından olmasına göre bu vazifenin reis vekili veya ihtiyat âza tarafından görüleceği derc olunmak suretiyle 95 nci madde yeniden yazılmıştır.

Kanunun 101 nci maddesi disiplin cezaları hakkında karar verecek heyetlere dahil bulunanlar Ceza muhakemeleri usulü kanununun umumî hükümleri dairesinde reddolunabileceğini göstermektedir. Tadil lâyihasında 81 nci maddede bahsi geçen hâkimin reddi istenilmiş olduğu takdirde ret talebinin en yakın ağır ceza mah-

kemesi tarafından tetkik olunması ve talep vârit görülürse reddolunan hâkimden sonra gelen en yüksek dereceli hâkimin o vazifeyi görmesini maddeye ilâvesi encümen ile vekilliğin mutabakatiyle kararlaştırılmıştır. Bunu kabul etmiştir.

Teklif lâiyhasında Haysiyet divanına dahil olacak avukatların seçilmesi şekliinden bâhis bulunan 111 nci maddenin sonuna Divana gelecek avukat âzanın masraflarının barolarca tahsisat ayrılarak tesviye edilmesi hakkında bir fıkra eklenmesi istenmektedir. Encümen Yüksek sıhhat şûrasına dahil olan tabip âzanın yol masraflarının Sıhhat vekiliğince verilmekte olmasını mevzuatımızda kabul edilmiş bir esas olduğunu nazara alarak Haysiyet divanına gelecek avukat âza masrafının da Adliye vekilliğince ödenmesi münasip olacağı mütalâasıyla 111 nci maddeye böyle bir fıkranın eklenmesine lüzum görmemiştir

Avukatlık kanununun ikinci maddesinin (A) bendinde yazılı bir suçtan mahkûm olanlar hakkında meslekten çıkarma cezasının tatbiki halinde mahkûmiyeti müstelzim cürüm kasti olup olmadığı veya cezayı hafifletecek sebeplerin bulunup bulunmamasının gözönünde bulundurulurak keyfiyetin takdir edilmesi yolunda 116 nci maddeye bir fıkra ilâvesinin teklif edildiği anlaşılmaktadır.

Encümen bahsı geçen ikinci maddenin son fıkrasında bu maddeye ilâve edilmek istenilen hüküm esasen mevcut olduğundan ayrıca aynı şeyin bu maddeye yazılması yerine atıf suretiyle maddeye bir kaydın konmasını kâfi görmüş ve yine bu maddenin ilk fıkrası arasında 131 nci maddenin işaret edilmesini Encümen lüzumsuz görerek maddeyi bu tarzda tertip etmiştir.

Avukatlık kanununun ücrete ait fashındaki 129 ncu maddesinin son fıkrasının kaldırılması lâiyhada teklif edilmektedir.

Avukatlık meslekinin mer'i kanunla âmme hizmeti mesabesinde olduğu tasrih edilmek suretiyle hak ve madelete müzahir bir kuvvet olmasını temin yolunda ehemmiyetle koyduğu mazbut hükümlerin biri de meslek hakkında doğru olmyan kanaatleri tevhit eden ücret meselesi olduğundan bu maddede teklif edilen değişiklik Encümende uzun ve hararetili müzakere mevzuu olmuştur. Encümen avukatlık meslekinin lâyük olduğu mevkii muhafaza etmesini ve her gün tekâmüle doğru yürümesini temin sade-

dindeki hassasiyetini bu vesile ile de izhar etmiş ve bir avukatın meslekî vazifelerini ifa etmek karşılığı olarak alacağı ücrette hem masruf mesaisi ve hem haysiyetini gözetmesi ve aynı zamanda da iş nahipleri müvekkillerinin haklarını sırf maddi bir menfaate atfedilebilecek vaziyetten uzak bir surette mahfuz tutması lüzumunu bir kere daha teyid ederek dâva satın almağa veya hasılı dâvaya iştirak suretinde bir mukavele yapmağa cevaz verebilecek kayıtlardan âri mer'i kanunun mevcut hükmünü ibkaya ittifakla karar vermekle beraber maddenin son fıkrasının kaldırılması teklifinin realite bakımından hem avukatlarca ve hem de iş sahiplerince her zaman sızıltı ve şikâyeti müstelzim olduğu hakkında ileri sürülen mütalâaları ekseriyetle kabul ederek muayyen bir meblâğı ihtiva etmek kaydı mahfuz kalmak şartıyla ücretin ödenmesinin dâva neticesine bağlı kalabileceğine dair maddenin son fıkrasında bir değişiklik yapılmıştır.

Teklif lâiyhasında 131 nci maddede değişiklik yapılması lüzumlu görülmüşse de encümende yapılan müzakere neticesinde bu değişiklik sebebi hakkında verilen izahattan ve tertip olunan madde metninden mahkemelerin, aleyhine hüküm verilen tarafa yükletecekleri vekâlet ücretlerinin miktarında işin ehemmiyetine ve sarfedilen çalışmanın derecesine göre takdir olunacağı yazıldıktan sonra bu ücretin lehine hüküm verilen kimse ile avukatı arasında tanzim edilmiş olan mukavelename ile kararlaştırılan miktardan ve her halde tarifedeki haddin üç mislinden fazla olamayacağı anlaşılmıştır. Halbuki mahkemelerin aleyhine hüküm verilen tarafa yükletecekleri avukat ücretinin aşağı ve yukarı hadleri mer'i kanunun maddesinde yazılı miktar ile mukayyet olarak mahkemelerin takdir etmesi daha salim bir usuldür. Lehine hüküm verilen kimse ile avukatı arasındaki ücret mukavelenamesi hükümden evvel mahkeme dosvasında bulundurulamayacağından hüküm verildikten sonra ücret takdirinde bu mukavelenamenin tetkike esas tutulması muvazaalı birtakım mukavelenamerin ortaya çıkarılmasına imkân vereceği düşüncesivle bu maddenin tadile muhtaç olmadığı kanaatine varılmıştır.

Avukatlık kanununun muvakkat maddesinin (I) işaretli bendindeki tadil teklifinden vekâlet vazgeçmiş olduğunu beyan etmekle encümen-

ce de müzakereye mahal görülmiyerek tayyedilmiştir.

(II) İşaretili bentte yapılmak istenilen tadil madde aslının mâna ve medlûlü itibariyle Avukatlık kanununun mer'iyete girmesinden önce avukatlık ruhsatnamesi istihsal etmiş olanların müktesep hakları her vakit mahfuz olduğundan avukatlığa mâni bir halleri olmadığı takdirde eski haklarına dayanarak bir baroya kayıtlarını istiyebilecekleri tabii bulunmakla bu bentte bir değişiklik yapmağa encümen lüzum görmemiştir.

Muvakkat maddenin (III) işaretili bendinde yapılması teklif edilen tadil encümence de musip görülerek aynen kabul edilmiştir. Bu maddenin müzakeresi sırasında avukatlık ruhsatnamesi verilecek hâkimler için teklifte yazılı olduğu üzere yedinci derece hâkimlikte bulunmuş olmak kaydının kaldırılıp herhangi derecede olursa olsun bu dereceden aşağı hâkimlikte bulunmuş olanların avukatlık etmelerinin kabulü âzadan bir zat tarafından teklif olunmuşsa da lâyihadaki yedinci derece kaydıyla teminatlı hâkimler kastedilmekte ve bu derecenin dunundaki mektep mezunu olmıyan hâkimlerin velev adedleri pek mahdüt olsa bile avukatlık yapmalarının kabulü kanunun maksadını sarsacak mahiyette görüldüğünden ekseriyetle bu teklif vârit ve kabule şayan görülmemiştir. Bu müzakere sırasında, mektep mezunu olmadığı halde dört seneden fazla hâkimlik etmiş olanların sonradan Hukuk fakültesinden mezuniyet istihsal ederek avukat olmak istedikleri takdirde mesbuk hâkimlik hizmetleri dolayısıyla staja tabi tutulmamaları için bir hüküm konması encümen âzasından iki zat tarafından teklif edilmiştir. Bu mazbata cereyan eden müzakere neticesinde Hukuk fakültesini bitirmiş olanların staja tabi tutulmalarındaki maksat nazara alınırsa bunun tatbikatta bir bilgi iktisap ederek avukatlık mesleğini ifaya muktedir olmalarını temin için konmuş bir mecburiyet olduğuna göre Hukuk fakültesini ikmal etmeden evvel dört sene veya daha fazla hâkimlikte fiili hizmeti mesbuk olan mezunlara staj mecburiyetinin tahmili zait ve lüzumsuz bir külfet olacağı tabii ve bunların staj ve imtihana tabi tutulmamaları hiç bir tereddüde mahal olmıyan bir iş olduğundan muvakkat madde arasına bu suretle bâriz bir hususun ayrıca bir hüküm olarak kayıt ve ilâvesine encümence mahal olmadığına karar verilmiştir.

Muvakkat maddenin (IV) işaretili bendinde

yapılmak istenilen değişiklik dâva vekilleri hakkında mahallin en yüksek dereceli hâkimi tarafından tatbik edilecek disiplin cezalarıyla takibe mahal görülmediği hakkında verilen karara karşı o yerin Cumhuriyet müddeiumumiyesiyle alâkalı dâva vekilinin itiraz edeceği merciin mer'i kanunda mınaka barosu disiplin meclisine ait olduğuna dair hükmün bu defa en yakın ağır ceza mahkemesine verilmesi suretiyle tebdilinden ibarettir. Tadil sebebinin bir hâkim kararının itirazın bir mahkeme tarafından tetkik edilmesinin hukuki esaslara daha uygun olacağı mülâhazasından mütevellit olduğu anlaşılmıştır. Âzadan bir zat mer'i hükmün ipkası, diğer bir âza da bu hâkim kararının Baro disiplin meclisleri kararlarında olduğu gibi Haysiyet divanınca tetkiki muvafık olacağı reyinde bulunmuşlarsa da encümen ekseriyetince teklif musip görülerek aynen kabul edilmiştir.

(VIII) İşaretili bent hükümleri bundan evvel neşredilen bir kanunla temdit edildiğinden encümence bu bent tamamıyla kanundan tayyedilmiştir.

(X) İşaretili bendin kanuna ilâvesinden ve kâletçe sarfınazar edildiği beyan edilmesi üzerine encümence bu teklifin müzakeresine mahal görülmemiştir.

Avukatlık kanununun meslek sigortasından bâhis bulunan yedinci babının istihdaf edilen maksat ve gayeye uygun ve avukatların menfaatlerini temin eder şekilde tatbiki imkân bulunmadığı anlaşılmış ve kanunun neşrinden beri geçen müddet içinde her ne kadar bir sigorta şirketiyle anlaşarak en müsait şartlar teklif edilmiş bulunması sebebiyle avukatlar kendilerini sigorta ettirmişlerse de bu şartlar içinde sigortalının yaş haddine bakılmamak ve sıhhi muayeneye tabi tutulmamak suretiyle umumî sigorta esaslarından istisnai bir muamele yapılmış olması zahirde sigortalıya karşı cazip ve faydalı gibi görünmekte bulunmasına rağmen bunlardan istifade edecek olanlara karşı genç ve sıhhatli avukatların yıllarca ödeyecekleri pirimler mukabilinde alacakları sigorta bedeli pek az ve onlar için sigorta şartları pek ağır olduğu baroların vukubulan müracaatlarından ve Adliye vekilliğinin yaptığı tetkiklerden anlaşıldığı izah edilmiştir. Buna karşı avukatlık mesleğinde bulunanların menfaatlerini koruyacak

bir tedbirin her halde ihmal edilmemesi lüzumunda Encümen ve vekillik müttelik bulunmaktadır. Noterler hakkında olduğu gibi vekillikçe idare edilecek bir yardımlaşma sandığı tesis veya bu maksatla avukatların aidat vermeğe mecbur tutularak toplanan paranın bir müesese marifetiyle işletilmesi ve yardım hususunun bir nizamname ile tesbiti gibi ileri sürülen mütalâalar üzerine incelemede bulunan Encümen şimdiki iktisadi vaziyetin durumunu nazara alarak vekillikçe ve barolarca daha geniş işin düşünülerek bir şekle bağlanmasını muvafık bulmuş ve ancak mer'i kanundaki esaslar şimdilik değiştirilmiyerek muvakkat maddeye bir bend ilâvesiyle yedinci bap hükmünün vekillikçe üç sene müddet geri bırakılması tensip edilmiş ve (x) işaretli muvakkat maddeye bu yolda bir bend eklenmiştir.

Aynı zamanda şimdiye kadar yapılmış olan sigorta mukavelenameleri de mefuh sayılarak ödenen pirimlerin yüzde yirmi beşinin sigorta şirketince ahkonularak mütebakisinin sigortalılara iadesi hakkında bu bende bir fıkra konması da ekseriyet kararıyla tensip edilmiştir.

Encümence yapılan tetkik neticesinde hazırlanan lâyiha müstaceliyetle müzakere edilmek dileğiyle Umumi Heyete arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye En. Reisi
Çorum

Bu M. M.
Kocaeli
Salâh Yargı

İmza ilişik mütalâa-
dadır

İmza ilişik mütalâa-
dadır

Kâtip

Konya

Antalya

Balıkesir

G. Gültekin

N. Aksoy

O. Niyazi Burcu

Bingöl

Bitlis

Feridun F. Düşünsel

İmza ilişik mütalâadadır

Bursa

Denizli

İmza ilişik mütalâadadır

Haydar Güner

Erzincan

Hatay

Kastamonu

A. Fırat

B. S. Kunt

Abidin Binkaya

Kayseri

Kocaeli

Manisa

R. Özsoy

S. Artel

K. Ozer

Manisa

Rize

A. Püner

Saim Ali Dilemre

Sinob
C. Atay

Tokad
Sıtkı Atanç
Zonguldak

Trabzon
F. A. Barutçu

İmza ilişik mütalâadadır

Tadili teklif olunan 3499 sayılı kanun avukatlığı âmme hizmeti mahiyetinde bir meslek addetmiş, avukatları, ihtilâfların hakka uygun olarak halline tavassut ve umumiyetle mahkemelerle diğer resmî mercilerde kanunun tam olarak tatbikına yardımla mükellef kılmiştir. Bu esastan inhiraf avukatlık mesleğini olduğu kadar bütün adli cihazı alâkalandıran bir meseledir. Avukatların hâsılı dâvaya iştirakten veya dâva neticesine göre ücret tâyininden memnu olmaları, meslekin âmme hizmeti mahiyetinde addedilmiş olmasından mütevellittir. Bu esasa göre yalnız hak ve adâletin müdafii olması lâzımgelen avukat projede olduğu gibi şahsi menfaatlerini dâva neticesine bağladığı anda bitaraf bir mutavassıt olmaktan çıkarak, her dâvada yalnız müvekkilinin değil bizzat kendi menfaatlerini de müdafaa eden bir iş adamı mevkiine düşmüş ve avukatlığın bir mesleki mahsus halinde tanzimini icabettiren en mühim âmil bu suretle ortadan kalkmış olur. Neticeye göre ücret tâyini halinde, dâvanın kayırır, kendisi için de uzun emek ve mesainin heder olmasını mucip olacağından avukat, artık, müdafaada serbest hareket etmek vasfını kaybetmiştir. Dâvayı kazandığı takdirde ücret vermeği şart koyan müvekkil ise haklı veya haksız olduğuna bakmadan dâva açmakta ve müddeabihî arttırmakta menfaattar olur ki bu da adâlet cihazının iyi işlemesine devamlı bir engel teşkil eder ve binnetice kendi aleyhine tecelli eder. Lâyihanın 3499 sayılı kanunun esaslarını değiştiren hükümlerine muhalifiz.

Çorum

Kocaeli

Bitlis

Münir Çağır

Salâh Yargı

S. Örgüevren

Zonguldak

Bursa

Şinasi Devrin

Atıf Akgüç

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3499 sayılı Avukatlık kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında
kanun lâyihası

BİRİNCİ MADDE — 3499 sayılı Avukatlık kanununun 1, 7, 16, 19, 20, 21, 49, 55, 57, 58, 60, 67, 69, 81, 86, 101, 111, 116, 129, 131 nei maddelerile muvakkat I. II. III. IV. VIII. X. neu maddeleri aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir:

Madde 1 — Avukatlık mesleğine kabul olunmak için:

- A) Türk olmak,
- B) 23 yaşını bitirmiş bulunmak,
- C) Bir Türk Hukuk fakültesinden veya mektebinden mezun olmak veya Siyasal bilgiler okulundan mezun olup da noksan kalan derslerden Hukuk fakültesinde imtihan vermiş olmak veya yabancı bir memleket Hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye Hukuk fakültesi programlarına göre noksan kalan derslerden imtihan ile tasdikname almış bulunmak,
- D) Avukatlık stajını yapmış ve imtihanda ehliyet göstermiş olmak,
- E) Levhasına kaydi istenilen baro mıntakasında ikametgâhı bulunmak,
- F) Avukatlıkla içtimai caiz olmayan bir hizmet veya meşgalede bulunmamak,
- G) Bu kanuna göre avukatlığa mâni bir hali olmamak,
- H) İkinci maddenin (A) bendinde yazılı bir suçtan dolayı cezaî veya ayni maddenin (B) bendinin tatbikını istilzam eden inzibatî takip altında bulunmamak şarttır.

Madde 7 — Yaş tahdidinden başka bir sebeple vazifelerinden ayrılan hâkim ve müddeiumumiler hizmet ettikleri mahkeme veya yerlerde ayrılma tarihinden itibaren iki sene müddetle avukatlık etmekten memnurdurlar.

Madde 16 — Avukat nezdinde yapılacak staj müddeti kesimsiz olarak en az bir senedir.

Stajiyerin makbul sebeplere müsteniden devam etmediği günler mazeretin kalkmasını müteakip bir ay zarfında müracaat edildiği takdirde ikmal ettirilir.

Baro reisi makbul mazeretleri halinde stajiyerlere senede on beş gün izin verilir.

Stajiyer, staj müddeti içinde avukatla birlikte mahkeme celselerine ve staj konferanslarına devam etmek, nezdinde çalıştığı avukat tarafından tevdi olunan işleri takip ve dava evrakını tanzim eylemek ve staj talimatnamesinde gösterilen diğer vazifeleri görmekle mükelleftir.

Madde 19 — Staj vesikası istihsaline muvaffak olanlar Adliye vekilliğinin tenzih edeceği yerde talimatnamesine tevfikân bir sene müddetle mahkeme ve müddeiumumiler nezdinde staj görürler.

Stajiyerler, staj sırasında ceza ve hukuk işlerinde zabıt kâtipliği ve başkâtiplik vazifesi ve kendilerine verilecek tetkikatı ve diğer yazı işlerini yaparlar. İcra memurlarına ve sorgu hâkimlerine yardım ve vekâlet ederler. Bunlar dinlemek üzere müzakerelerde hazır bulundurulabilirler.

Stajiyerler vekâleten ifa ettikleri vazifelerden ve kendilerine tevdi olunan işlerden dolayı asıl vazife sahipleri gibi mesuldürler.

Stajiyerin vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyetle ahlâkî gidişine dair malûmat, çalıştığı daire âmirleri tarafından mensup olduğu mahkemenin en yüksek dereceli hâkimine veya müddeiumumisine verilecek delilli takrirlerle o hâkim veya müddeiumuminin stajiyer hakkında görgü ve bilgisine dayanan müta-lealarından ve Adliye müfettişlerinin raporlarından alınır.

Staj müddetini bitirmiş ve seciye ve ahlâkça kabule mâni bir hali görülmemiş olanlar imtihana kabul olunurlar.

Kabule mâni halin takdiri Vekâlete aittir. Vekillikçe bu hususta ittihaz olunacak karar aleyhine hiç bir mercie müracaat olunamaz.

İmtihanda ehliyet göstermiş olanlara ait mazbataların bir sureti kayıtlı oldukları baroya gönderilir.

Madde 20 — İmtihanda ehliyet göstermiş olanlar veya 21 nei maddede yazılı şartları haiz bulunanlar avukatlık edecekleri mntaka barosuna ait levhaya kayıtlarının icrasını isteyebilirler.

Baro idare meclisi bu talep tarihinden itibaren bir ay içinde esbabı mucibeli kararını Adliye vekâletine gönderir. Bu müddetin hitamında kaydı iera edilmemiş olanlar, doğrudan doğruya veya itiraz yolu ile Adliye vekâletine müracaat edebilirler.

Vekillikçe resen veya itiraz üzerine yapılan tetkikat neticesinde kanunda yazılı şart ve vasıfların tahakkuku veya ret kararında gösterilen sebeplerin varit olmaması halinde ruhsatname verilir.

Ruhsatnamenin tanziminde bir defaya mahsus olmak üzere yirmi beş lira harç alınır.

Madde 21 — Adlî ve askerî hâkimlik veya müddeiumumilikte, Devlet şûrası dava daireleri reis ve azalığı ile muavinlik ve mülâzimliklerinde ve Hukuk fakülteleri veya Siyasal bilgiler okulu hukuk grubu profesörlüklerinde veya bu derslerin doçentliğinde yahut 2556 sayılı Hâkimler kanununa göre hâkimlik veya müddeiumumilik sınıflarından sayılan memuriyetlerde en az dört sene müddetle hizmet etmiş olanlar birinci maddenin (D) fıkrasında yazılı kayıttan varestedirler.

Bu gibilerin baroya kaydına, onuncu maddenin A ve B bentlerinde yazılı vesikalardan başka sicil hulâsalarının da tasdikli birer suretinin verilmesi lâzımdır.

Madde 49 — Avukatların vazifeden doğan veya vazife sırasında işlenen suçlarından dolayı haklarında takibat icrası Adliye vekilinin iznine bağlıdır.

Tahkikat, Adliye vekilinin tensip edeceği makam tarafından yapılır.

Bu hüküm, Devlet daire ve müesseseleri avukatları hakkında da tatbik olunur.

Hukuk ve Ceza muhakemeleri usulü kanunlarının duruşmanın inzibatına müteallik hükümleri mahfuzdur.

Madde 55 — Baro idare meclisi nakil talebinde bulunan avukatın disiplin takibatı altında olup olmadığını, iştirak hisselerini tediye edip etmediğini önceden kayıtlı olduğu barodan sorar ve bu hususta lüzum gördüğü her türlü tahkik muamelelerini yapar.

Nakil talebinin kabulü halinde kararın bir sureti Adliye vekâletine gönderilir. Nakil muamelesi vekillikçe muvafık görüldüğü takdirde keyfiyet baroya bildirilir. Adliye vekilinin bu bapta ittihaz edeceği karar katidir.

Madde 57 — Aşağıda yazılı hallerde avukatın adı levhadan silinir:

A - Naklen levhaya kayıt talebinden itibaren üç ay içinde baro muntakası dahilinde ikametgâh edinilmemiş veya ikametgâhın sonradan muntaka haricine nakledilmiş olması;

B - 32 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı mecburiyete riayet edilmemiş olması;

C - Avukatlıkla birleşmesi caiz olmayan bir hizmet veya vazife deruhde edilmiş veya bir işle iştigal edilmiş olması;

D - Avukatın malları üzerindeki tasarruf salâhiyetinin mahkeme kararile tahdit edilmiş olması;

E - Avukatlık vazifelerini devamlı surette ifaya mâni aklî bir arızanın tesbit edilmiş olması;

F - Medenî hakları istimalden menedilmiş bulunması;

G - Türk vatandaşlığı sıfatının kaybedilmiş olması;

H - Mahkeme veya disiplin meclisi kararile işten veya meslekten çıkarılmış olması;

I - Meslekten istekle ayrılmış bulunması;

J - Askerlik hizmetini ifa için üç aydan fazla bir müddet ayrılmış bulunması.

Madde 58 — Levhadan silme kararı Baro idare meclisi tarafından verilir.

57 nci maddenin (H) ve (I) bentlerinde yazılı haller haricinde alâkadarın kardan önce dinlenmesi veya dinlenmek üzere davet edilmiş olması şarttır.

Alâkadar, bu karar aleyhine tebliğ tarihinden on beş gün içinde Adliye vekillğine itiraz edebilir.

Adliye vekillğince ittihaz edilecek karar aleyhine hiç bir mercie müracaat olunamaz.

Madde 60 — Kanunun birinci maddesinin A, B, C, D, E, F, G, bentlerinde yazılı şartları haiz olmadığı halde avukatlık ruhsatnamesini istihsal ettiği sonradan sabit olanların ruhsatnameleri geri alınır.

Cezaî veya disipline müteallik bir karar neticesinde meslekten çıkarılanların ruhsatnamesi Adliye vekâletince geri alınarak iptal ve kayıtları bir daha yenilenmemek üzere terkin ve keyfiyet vekâletçe müddeiumumlere tamimen tebliğ olunur.

Bu muamelenin tathiki kararın katileşmiş olmasına bağlıdır.

Madde 67 — Umumî heyet, levhada kayıtlı avukat adedinin yarısından bir fazlasile teşekkül eder.

Birinci fıkrada yazılı ekseriyet hâsıl olamadığı takdirde içtima, 15 gün sonra aynı saate talik olunur. İkinci içtimada bulunan avukat adedi ne olursa olsun heyet teşekkül etmiş sayılır.

Kararlar, hazır olan azanın mutlak ekseriyetile verilir. Reylerde müsavat halinde reisin bulunduğu taraf tercih olunur.

İçtimalarda ruznameye dahil olmayan hususlar mevzubahs edilemez. Yeni bir toplanma kararı bu kayitten müstesnadır.

Madde 69 — Baro reisi ve idare meclisi azaları levhada kayıtlı bulunan avukatlar arasından gizli rey ile seçilir.

Seçileceklerin, heyeti umumiye içtimasında hazır bulunanların yarısından fazla rey almaları şarttır. İlk seçimde seçilenlerden herhangi biri bu kadar rey alamadığı takdirde en çok rey alanlar arasından, yerine seçilecek azalığın iki misli nisbetinde ayrılacak namzetler üzerinden yeniden seçim yapılır. Bu seçim sonunda en çok rey alanlar kazanmış sayılır.

Aynı sayıda rey kazananlar arasında kura çekilir.

Disiplin takibatı altında bulunanlarla hakkında avukatlığa mâni bir suçtan dolayı son tahkikatın açılması kararı verilmiş veya 83 ncü maddenin II, III, IV ncü bentlerinde yazılı cezalara uğramış olanlar cezanın infazı tarihinden itibaren üç sene geçmedikçe baro reisi veya azası seçilemezler.

Seçim, umumî heyetten kura ile ayrılan üç avukat tarafından idare olunur. Namzetliğini koymuş olanların seçim bürosuna ayrılmaları caiz değildir.

Secilme ehliyetini kaybeden baro reis veya azasının vazifesi kendiliğinden niha-yet bulur.

Seçim neticesi idare meclisi tarafından, tanzim edilecek bir mazbata ile Adliye vekilliğine bildirilir. Bu mazbata üzerine vekillikçe yapılacak tetkikat neticesinde secimin kanun hükümlerine uygun bulunduğu takdirde tasdik ve aksi halde feshedilerek yeniden intihap yapılması tebliğ olunur.

Madde 81 — Adliye vekili, bütün avukatlarla idare meclisi ve baro reisliği üzerinde nezaret hakkını haizdir. İdare meclisi ve baro reisliği üzerindeki nezaret hakkını baro merkezindeki en yüksek dereceli hâkim marifetile ve avukatlar üzerindeki nezaretini baro idare meclisi vasıtasile kullanır.

Kanunen kendisine verilen vazife ve salâhiyetleri veya itiraz üzerine vekâletee ittihaz olunan kararları ifada ihmal veya suiistimali görülen idare meclisi Adliye vekilinin kararile fesholunur. Bu takdirde umumî heyet Adliye vekili tarafından, fesih kararının tebliğinden itibaren on beş gün içinde yeniden seçim icrasına davet edilir.

Baro reisine ve idare meclisine ait vazifeler, yeni meclisin seçimine kadar birinci fıkrada yazılı hâkimin inhası üzerine, Adliye vekilliğince baroya kayıtlı avukatlardan teşkil edilen üç kişilik bir heyet tarafından görülür.

Madde 86 — Disiplin takibatının icrası avukatın, tahkikata başladığı sırada kayıtlı bulunduğu baroya aittir.

Baro reisi ve idare meclisi azaları hakkındaki tahkikat 81 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı hâkimin tensip edeceği en yakın barolardan biri tarafından yapılır. Şikâyet veya ihbar mevzuunun tahkika değer mahiyette olup olmadığı bu hâkim tarafından tayin olunur.

Hâkim, şikâyet veya ihbar mevzuunu tahkika değer mahiyette görmediği takdirde bu husustaki kararlar müstenidatını Adliye vekilliğine gönderir.

Vekillikçe yapılacak tetkikat neticesinde; şikâyet veya ihbar mevzuu tahkika değer mahiyette görülürse hâkimin kararı refolunarak evrak, disiplin takibatının açılması zımında avukatın mensup bulunduğu baroya en yakın barolardan birine gönderilir.

Hakkında takibat yapılmasına karar verilenlerin vazifeleri takibat neticesine kadar vekil veya ihtiyat aza tarafından görülür.

Madde 101 — Disiplin cezaları hakkında karar verecek heyetlere dahil olanların Ceza muhakemeleri usulü kanununda yazılı sebeplerle reddi hakkındaki talepler reddi istenilen azadan başkalarının iştirakile tetkik olunur.

Ret sebebiyle heyetin teşekkül edememesi halinde kura ile seçilecek avukat veya hâkim ile heyet tamamlanır.

81 ve 86 nci maddelerde bahsi geçen hâkimin reddi halinde keyfiyet vekâletçe tetkik ve talep varit görülürse iş reddolunan hâkimden sonra gelen en yüksek dereceli hâkime tevdi olunur.

Madde 111 — Levhada kayıtlı avukat adedi elliye kadar olan barolar bir, elli liden iki yüze kadar olanlar beş, iki yüzden fazla olanlar her elli avukata mukabil birer namzedi ihtiva eden bir liste tanzim ederler. Baro idare meclisine dahil olanlar namzet gösterilemez.

Bu suretle taayyün eden namzetlerin adları ile soyadları bir umumî listede toplanarak bütün barolara dağıtılır.

Baro idare meclisleri umumî listenin vürudu tarihinden en çok bir ay içinde bu listeye dahil olanlardan 12 avukat seçerek keyfiyeti bir mazbata ile tesbit eder.

Bu mazbatalara göre en çok rey kazanmış olan 12 namzedin adları ile soyadları alfabe sırasile ve rey sayısı gösterilmeksizin Adliye vekilliğine bildirilir.

Adliye vekilliği haysiyet divanına iştirak edecek daimî veya ihtiyat azayı bunlar arasından ayırır.

İkinci ve dördüncü fıkralarda yazılı muameleler Ankara barosu idare meclisi tarafından ifa olunur.

Bu maddeye göre yapılacak seçimin, dört senelik müddetin bitmesinden altı ay önce başlamış olması şarttır. Haysiyet divanı azalığına seçilen avukatların masrafları bütün barolara bu husus için ayrılacak tahsisattan tesviye olunur.

Bu masrafın miktarı ve barolara isabet eden nisbeti Adliye vekilliğince takdir olunur.

Madde 116 — Bu kanunun ikinci babında yazılı vecibelere veya 131 nci maddede hükümlerine riayet etmeyenler hakkında ilk defasında en az tevbih ve tekerüründe işten çıkarma ve ikinci maddenin A bendinde yazılı bir suçtan dolayı mahkûmiyet halinde de meslekten çıkarma cezası tatbik olunur. Şu kadar ki ikinci maddenin A bendinde yazılı suçlardan dolayı mahkûmiyet halinde disiplin meclisi, cürmün kasdî olmamasını veya cezayı hafifleten sebeplerin mevcut bulunmasını nazarı itibare alarak bu mahkûmiyetin meslekten çıkarma cezasının tatbikını mucip olup olmadığını takdir eder.

Madde 129 — Ücret mukavelenamesinin muayyen bir meblâğı ihtiva etmesi lâzımdır. Her ne suretle olursa olsun hâsılı davaya iştiraki tazammun eden ücret mukavelenameleri batıldır.

Madde 131 — Ücret mukavelesi yapılmamış olan hallerde avukat ile müvekkili arasında asgarî tarife tatbik olunur. Esas davaya müteallik karar ile birlikte mahkemece takdir ve mahkûmünaleyhe tahmil olunacak vekâlet ücreti mahkûmünbihin miktarına ve takip olunan işin ehemmiyet ve mahiyetine ve sarfolunan mesaiye göre takdir olunur. Ancak bu ücret mahkûmünlele ile avukatı arasında ücret mukavelesi mevcut değil ise tarifede yazılı hadden aşağı ve mukavele mevcut ise kararlaştırılan miktardan ve her halde tarifedeki miktarın üç mislinden fazla olamaz.

Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 421 nci maddesi hükümleri mahfuzdur.

Ücret davası açacak avukatlar, önce baro idare meclisine malûmat vermeğe mecburdurlar.

Muvakkat madde I — 708 sayılı kanunun ikinci ve yedinci maddelerinde ve 2573 sayılı kanunun altıncı maddesinde yazılı mülâzemet müddetini Avukatlık kanununun meri olduğu tarihte ikmal etmiş olanlarla mezkûr kanunun neşri tarihinde mülâzemeteye başlamış olup da geri kalan müddeti eski hükümler dairesinde tamamlayanlar, birinci maddenin A. B. C. E. F. G. H. bentlerinde gösterilen şartları haiz oldukları takdirde baroya kayıt ve kabul olunurlar.

Bu kanunun tatbikatında (Medresetülkuzat) ve (Nüvâp mektebi) mezunları hukuk mezunu sayılır;

Muvakkat madde II — Avukatlık kanununun meriyete girmesinden önce avukatlık ruhsatnamesi istihsal etmiş olanlardan 460 sayılı kanun ile zeyil ve tadillerine göre avukatlığa mâni bir hali bulunmayanlar bu kanunda yazılı usul dairesinde baroya kayıtlarını isteyebilirler.

Muvakkat madde III — Avukatlık kanununun neşri tarihinden itibaren dava vekilliği ruhsatnamesile 708 sayılı kanunun beşinci maddesine istinaden avukatlık ruhsatnamesi verilmez.

Şu kadar ki 2556 sayılı Hâkimler kanununa tevfikân yedinci derece hâkimlik ve-

ya müddeiumumilik sınıfına geçmiş olanlar birinci maddenin C ve D bentlerindeki kayıttan varestedirler.

Muvakkat madde IV — A: Avukatlık kanununun meriyete girdiği tarihte dava vekâleti ruhsatnamesini haiz olanlar beş avukat bulunmayan yerlerde icrayi vekâlet edebilirler. Ancak Avukatlık kanununun neşri tarihi olan 14 temmuz 1939 tarihinden evvel bir yerde bu suretle dava vekâleti yapmakta olduğu resmî kayıtlarla sabit bulunanlar, avukat adedi beşi tecavüz etse bile buldukları yerlerde vekâlet yapmakta devam veya terketmişlerse oraya avdet edebilirler.

Şu kadar ki, bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren üç ay içinde avdet etmedikleri veya sonradan terkettikleri takdirde tekrar avdet ile birinci fıkra hükümünden istifade edemezler.

B: Dava vekilleri birinci fıkrada yazılı yerlerde avukatlara ait hak ve vazifeleri o yerde bulunan en yüksek dereceli hâkimin nezaret ve murakabesi altında istimal ve ifa ederler. 83 ncü maddede yazılı disiplin cezaları şikâyete mebni veya resen veya mahallî müddeiumumisinin talebi üzerine bu hâkim tarafından tatbik olunur.

Bunlardan işten veya meslekten çıkarılmalarına dair verilen cezalarla işten men kararı aleyhine tebliğ tarihinden 15 gün içinde dava vekili tarafından hâkimin mensup olduğu Adliye encümenine itiraz olunabilir.

Yüksek dereceli hâkimin kararları aleyhine mahallî müddeiumumiliğince de kendisine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde aynı Adliye encümenine itiraz edilebilir.

İtiraz hakkındaki tetkikler evrak üzerine yapılır ve itiraz üzerine verilen kararlar katî olup aleyhine hiç bir mercie müracaat olunamaz.

Kararına itiraz edilen hâkim veya itiraz eden müddeiumumî encümen müzakerelerine iştirak edemez. Bu yüzden encümenin teşekkül edemediği hallerde itiraz en yakın Adliye encümeni tarafından tetkik olunur.

Alâkadar dava vekilinin müdafaası alınmadıkça disiplin cezası verilemez.

Beşinci babın bu maddeye muhalif olmayan hükümleri dava vekilleri hakkında da tatbik olunur.

C: Bu maddenin A fıkrasında gösterilen yerlerin Adliye encümen ve heyetleri o yerlerde vekâlet yapmakta olan dava vekillerinin bir listesini tanzim ederek Adliye vekilliğine gönderirler.

Listeye kaydı icra edilmeyenler, keyfiyetin tebliği tarihinden itibaren 15 gün içinde Adliye vekilliğine müracaat hakkını haizdirler.

Adliye vekilliğinin vereceği karar katidir.

Bu fıkra hükmü nakil ve yeniden kayıt talepleri hakkında da caridir.

Muvakkat madde VIII — Avukatlık kanununun beşinci maddesi hükümlerinin tatbikı 1 - XII - 1941 tarihinden itibaren iki sene daha tehir edilebilir.

Muvakkat madde X — Hukuk ve ceza muhakemeleri usulü kanunlarının avukatlarla müdafilere taallük eden hükümlerinden istifade ederek vekâleti vazife edinmiş olanların avukatlık kanununun birinci maddesinin A. B. E. H. ve ikinci maddesinin A. B. C. D. F. bentlerinde yazılı şeraiti haiz bulunmaları lâzımdır.

Bunlar mahallin en yüksek dereceli hâkiminin kararile bir aydan aşağı ve bir seneden yukarı olmamak üzere veya daimî surette mahkemeye kabulden menedilebilirler.

Daimî surette mahkemeye kabulden menedilenler, kararın kendilerine tebliğinden itibaren on beş gün içinde hâkimin mensup olduğu adliye encümenine itiraz edebilirler.

Yüksek dereceli hâkimin kararları aleyhine Cümhuriyet Müddeiumumisi tarafından da mezkûr adliye encümenine itiraz olunabilir .

Encümenin vereceği karar katî olup aleyhinde hiç bir mercie müracaat olunamaz.

Kararına itiraz olunan yüksek dereceli hâkimin veya itiraz eden müddeiumuminin iştirak edememesi sebebiyle encümenin teşekkül edemediği hallerde itiraz en yakın adliye encümeni tarafından tetkik olunur.

Bunlar, mukâvelenelerde ücret tarifesinde yazılı asgarî miktardan fazla vekâlet ücreti tayin edemezler ve mahkemelerin gerek ücreti vekâletten doğan ihtilâflar için ve gerek esas dava ile birlikte mahkûmunaleyhe takdir ve tahmil edecekleri vekâlet ücreti tarifinin asgarî haddini geçemez.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden itibaren meridir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya Adliye vekili memurdur.

27 - XI - 1941

Bş. V. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
Ş. Saracoğlu	H. Menemencioğlu	A. R. Artunkal	Fayık Öztrak
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
Ş. Saracoğlu	F. Ağralı	Yücel	A. F. Cebesoy
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Sırrı Day	Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmen
Mü. V.	Ti. V.		
F. Engin	M. Ökmen		

Adliye encümeninin deęiřtiriři

3499 sayılı Avukatlık kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında kanun lâiyhası

BİRİNCİ MADDE — 3499 sayılı Avukatlık kanununun 1, 16, 19, 55, 67, 81, 86, 90, 101, 116, 129 nu maddeleriyle muvakkat maddesinin III, IV nu bentleri aşağıda yazılı şekilde tadil ve muvakkat maddeye X sayılı bir bent ilâve edilmiştir:

Madde 1. — Avukatlık meslekine kabul olunmak için:

- A) Türk olmak;
- B) 23 yaşını bitirmiş bulunmak;
- C) Bir Türk Hukuk fakültesinden veya mektebinden mezun olmak veya Siyasal bilgiler okulundan mezun olupta noksan kalan derslerden Hukuk fakültesinde imtihan vermiş olmak veya yabancı bir memleket Hukuk fakültesinden mezun olupta Türkiye Hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden imtihanla tasdikname almış bulunmak;
- D) Avukatlık stajını yapmış ve avukatlık imtihanında ehliyet göstermiş olmak;
- E) Levhasına kaydı istenilen baro muntakasında ikametgâhı bulunmak;
- F) Avukatlıkla içtimai caiz olmıyan bir hizmet veya meşgalede bulunmamak;
- G) Bu kanuna göre avukatlığa mâni bir hali olmamak;
- T) İkinci maddenin (A) bendinde yazılı bir suçtan dolayı cezai ve aynı maddenin (B) bendinde tatbikını istilzam eden inzibati takip altında bulunmamak şarttır.

Madde 16. — Avukat nezdinde yapılacak staj müddeti kesimsiz olarak enaz bir senedir.

Stajiyerin makbul sebeplere dayanarak devam etmediği günler mazeretin kalkmasını mütaakip bir ay içinde müracaat edildiği takdirde ikmal ettirilir.

Baro reisi makbul mazeretler halinde stajiyerlere senede 15 gün izin verebilir.

Stajiyer staj müddeti içinde avukat ile birlikte muhakeme celselerine ve staj konferanslarına devam etmek, nezdinde çalıştığı avukat tarafından verilen işleri takip ve dâva evrakını tanzim eylemek ve bu esas dairesinde gösterilecek diğer vazifeleri ifa ile mükelleftir.

Madde 19. — Staj vesikası istihsaline muvaffak olanlar Adliye vekâletinin tensip edeceği yerde bir sene müddetle mahkeme ve müddeiumumiler nezdinde staj görürler.

Stajiyerler, staj sırasında ceza ve hukuk işlerinde zabıt kâtipliği ve başkâtiplik vazifesi ve kendilerine verilecek tetkikatı ve diğer yazı işlerini yaparlar. İcra memurlarına ve sorgu hâkimlerine yardım ve vekâlet ederler. Bunlar dinlemek üzere müzakerelerde hazır bulundurulabilirler.

Stajiyerler vekâleten ifa ettikleri vazifelerden ve kendilerine tevdi olunan işlerden dolayı asıl vazife sahipleri gibi mesuldürler.

Stajiyerin vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyetle ahlâki gidişine dair malûmat, çalıştığı daire âmirleri tarafından mensup olduğu mahkemenin en yüksek dereceli hâkimine veya müddeiumumisine verilecek delilli takrirlerle o hâkim veya müddeiumuminin stajiyer hakkında görgü ve bilgisine dayanan mütalâalarından ve Adliye müfettişlerinin raporlarından alınır.

Staj müddetini bitirmiş ve seciye ve ahlâkça kabule mâni bir halî görülmemiş olanlar imtihana kabul olunurlar.

Kabule mâni hâlin takdiri vekâlete aittir. Vekillikçe bu hususta ittihaz olunacak karar aleyhine hiç bir mercie müracaat olunamaz.

İmtihanda ehliyet göstermiş olanlara ait mazbataların bir sureti kayıtlı oldukları baroya gönderilir.

Madde 55. — Baro idare meclisi nakil talebinde bulunan avukatın disiplin takibatı altında olup olmadığını, iştirak hisselerini ödeyip ödemediğini önceden kayıtlı olduğu barodan sorar ve bu hususta lüzum gördüğü her türlü tahkik muamelelerini yapar.

Nakil talebinin terveci halinde baroca verilecek karar Adliye vekiline gönderilir. Nakil muamelesi vekillikçe muvafık görüldüğü takdirde keyfiyet baroya bildirilir. Vekillğin bu bapta ittihaz edeceği karar katidir.

Madde 67. — Umumî heyet, levhada kayıtlı avukat adedinin yarıdan bir fazlasıyla teşekkül eder.

Birinci fıkrada yazılı ekseriyet hâsıl olamadığı takdirde, içtima, on beş günü geçmemek üzere başka güne bırakılır. İkinci içtimada bulunan avukat adedi ne olursa olsun heyet teşekkül etmiş sayılır.

Kararlar, hazır olan âzanın mutlak ekseriyetiyle verilir. Reylerde müsavat halinde reisin bulunduğu taraf tercih olunur.

İçtimalarda ruznameye dahil olmayan hususlar mevzuubahis edilemez. Yeni bir toplanma kararı bu kayıttan müstesnadır.

Madde 69. — Baro reisi ve idare meclisi âzaları levhada kayıtlı bulunan avukatlar arasından gizli rey ile seçilir.

Seçileceklerin, heyeti umumiye içtimamında hazır bulunanların yarısından fazla rey almaları şarttır. İlk seçimde seçilenlerden herhangi biri bu kadar rey alamadığı takdirde en çok rey alanlar arasından yerine seçilecek âzalığin iki misli nispetinde ayrılacak namzetler üzerinden yeniden seçim yapılır. Bu seçim sonunda en çok rey alanlar kazanmış sayılır.

Aynı sayıda rey kazananlar arasında kura çekilir.

Disiplin takibatı altında bulunanlarla hakkında avukathğa mâni bir suçtan dolayı son tahkikatın açılması kararı verilmiş veya 83 ncü maddenin 2, 3, 4 ncü bentlerinde yazılı cezalara uğramış olanlar cezanın infazı tarihinden itibaren üç sene geçmedikçe baro reisi veya âzası seçilemezler.

Seçim, umumî heyetten kura ile ayrılan üç avukat tarafından idare olunur. Namzetliğini koymuş olanların seçim bürosuna ayrılmaları caiz değildir.

Seçilme ehliyetini kaybeden baro reis veya âzasının vazifesi kendiliğinden nihayet bulur.

Seçim neticesi idare meclisi tarafından tanzim edilecek bir mazbata ile Adliye vekillğine bildirilir.

Madde 81. — Adliye vekili avukatlarla idare meclisi ve baro reisliği üzerinde nezaret hakkını haizdir. İdare meclisi ve baro reisi üzerindeki nezaret hakkını baro nezdindeki en yüksek dereceli hâkim marifetiyle ve avukatlar üzerindeki nezaretini de baro idare meclisi vasıtasıyla kullanır.

Baro idare meclisi, bu kanunda Adliye vekillğinin kararının katî olduğu yazılı hallerde vekillğın kararını veya 73 ncü maddenin A, B, C, G, M, N bentleri ve 42, 51, 57, 58, 59, 111, 114 ve 130 ncü maddeleriyle kendisine verilen vazifeleri yapılan tebliğe rağmen bir ay içinde infaz ve ifadan imtina eylediği takdirde

Adliye vekili tarafından fesholunabilir. Bu takdirde umumî heyet fesih kararının tebliğinden itibaren 15 gün içinde Adliye vekili tarafından yeniden seçim icrasına dâvet edilir. Şu kadar ki yeni seçilecek idare meclisinin üçte biri eski meclise dahil bulunmayan avukatlardan seçilir.

Baro reisi ve idare meclisine ait vazifeler yeni meclisin seçimine kadar birinci fıkrada yazılı hâkimin inhası üzerine Adliye vekilliğince baroya kayıtlı avukatlardan teşkil edilecek üç kişilik bir heyeti tarafından görülür.

Madde 86. — Disiplin takibatının icrası avukatın tahkikata başladığı sırada kayıtlı olduğu baroya aittir. Şu kadar ki baro reisi ile idare meclisi âzaları hakkında vukubulacak ihbar ve şikâyet üzerine yapılacak tetkikata alâkalı reis ve âza iştirak edemez ve bu yüzden idare meclisi teşekkül edemediği takdirde disiplin takibatı en yakın baro tarafından yapılır.

Şikâyet ve ihbar mevzuunun tahkike değer mahiyette olmadığına dair salâhiyetli baro idare meclisleri tarafından verilecek kararlar Cumhuriyet müddeiumumisi ve varsa şikâyetçiye tebliğ olunur.

Madde 90. — Disiplin takibatına mahal olmadığına dair 86 nci maddeye göre salâhiyetli baro idare meclisleri tarafından verilen kararlar aleyhine tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Cumhuriyet Müddeiumumisi veya şikâyetçi tarafından 81 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı hâkime itiraz olunabilir.

Hâkim tarafından evrak üzerinde yapılacak tetkikat neticesinde şikâyet ve ihbar mevzuu tahkike değer mahiyette görülürse evvelki karar refolunarak disiplin takibatının açılması zımında evrak evvelki kararı veren baroya gönderilir. Hâkim tarafından verilecek kararlar katidir.

Hakkında takibat yapılmasına karar verilenlerin vazifeleri takibat neticesine kadar vekili veya ihtiyat âza tarafından görülür.

Madde 101. — Disiplin cezaları hakkında karar verecek heyetlere dahil olanların Ceza muhakemeleri usulü kanununda yazılı sebeplerle reddi hakkındaki talepler reddi istenilen âzadan başkalarının iştirakiyle tetkik olunur.

Ret sebebiyle heyetin teşekkül edememesi halinde kura ile seçilecek avukat veya hâkim ile heyet tamamlanır.

81 nci maddede bahsi geçen hâkimin reddi halinde keyfiyet en yakın Ağır ceza mahkemesi reisi tarafından tetkik ve talep vârit görülürse iş reddolunan hâkimden sonra gelen mahallin en yüksek dereceli hâkimine tevdi olunur.

Madde 116. — Bu kanunun ikinci babında yazılı vucubelere riayet etmeyenler hakkında ilk defasında enaz tevbih ve tekerrüründe işten çıkarma ve ikinci maddenin A bendinde yazılı bir suçtan dolayı mahkûmiyet halinde bu maddenin son fıkrası hükmü nazara alınarak meslekten çıkarma cezası tatbik olunur.

Madde 129. — Ücret mukavelenamesinin muayyen bir meblâğı ihtiva etmesi lâzımdır. Her ne suretle olursa olsun hâsılı dâvaya iştiraki tazammun eden ücret mukavelenamesi batıldır.

Muayyen meblâğı ihtiva etmek üzere dâvanın neticelerine göre değişen ücret mukaveleleri muteberdir.

Muvakkat madde III. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Muvakkat madde IV. — A) Bu kanun mer'iyete girdiği tarihte dâva vekâleti ruhsatnamesini haiz olanlar beş avukat bulunmayan yerlerde icrayi vekâlet edebilirler.

B) Dâvavekilleri yukarıki fıkrada yazılı yerlerde avukatlara ait hak ve vazifeleri o yerde bulunan en yüksek dereceli hâkimin nezaret ve murakabesi altında istimal ve ifa ederler. 83 ncü maddede yazılı disiplin cezaları resen veya mahallî Cumhuriyet Müddeiumumisinin talebi yahut şikâyet üzerine bu hâkim tarafından tatbik olunur.

Bunlardan işten veya meslekten çıkarma cezalarıyla disiplin takibine mahal olmadığına dair verilen karar aleyhine tebliği tarihinden itibaren 15 gün içinde Cumhuriyet Müddeiumumisi veya alâkalı dâva vekili en yakın Ağır ceza mahkemesine itiraz edebilirler.

İtiraz evrak üzerinde tetkik edilerek karara bağlanır.

Mahkemelerce verilecek kararlar katidir.

Alâkalı dâvavekilinin müdafaası alınmadıkça disiplin cezası verilemez.

Beşinci babın bu maddeye aykırı olmıyan hükümleri dâvavekilleri hakkında da tatbik olunur.

C) Adliye encümen veya heyetleri o yerlerde iş görmek istiyen dâvavekillerinin bir listesini tanzim ederek Adliye vekilliğine gönderirler.

Listede kaydı icra edilmeyenler keyfiyetin kendilerine tebliği tarihinden 15 gün içinde Adliye vekilliğine müracaat edebilirler. Vekilliğin bu müracaat üzerine vereceği karar katidir.

Bu fıkra hükmü nakil veya yeniden kayıt talepleri hakkında da caridir.

Muvakkat madde X. — Bu kanunun avukatların meslek sigortasından bahseden yedinci babı hükümlerinin tatbiki Adliye vekilliğince üç sene müddetle geri bırakılabilir.

Vekillikçe bu salâhiyet kullanıldığı takdirde avukatların akdettikleri sigorta mukaveleleri mefsub sayılır. Sigortalılar ödedikleri sigorta ücretlerinin yüzde yirmi beşini sigortacıya terk ile üst tarafını geri alabilirler.

İKİNCİ MADDE — Muvakkat maddenin sekizinci bendi kaldırılmıştır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

